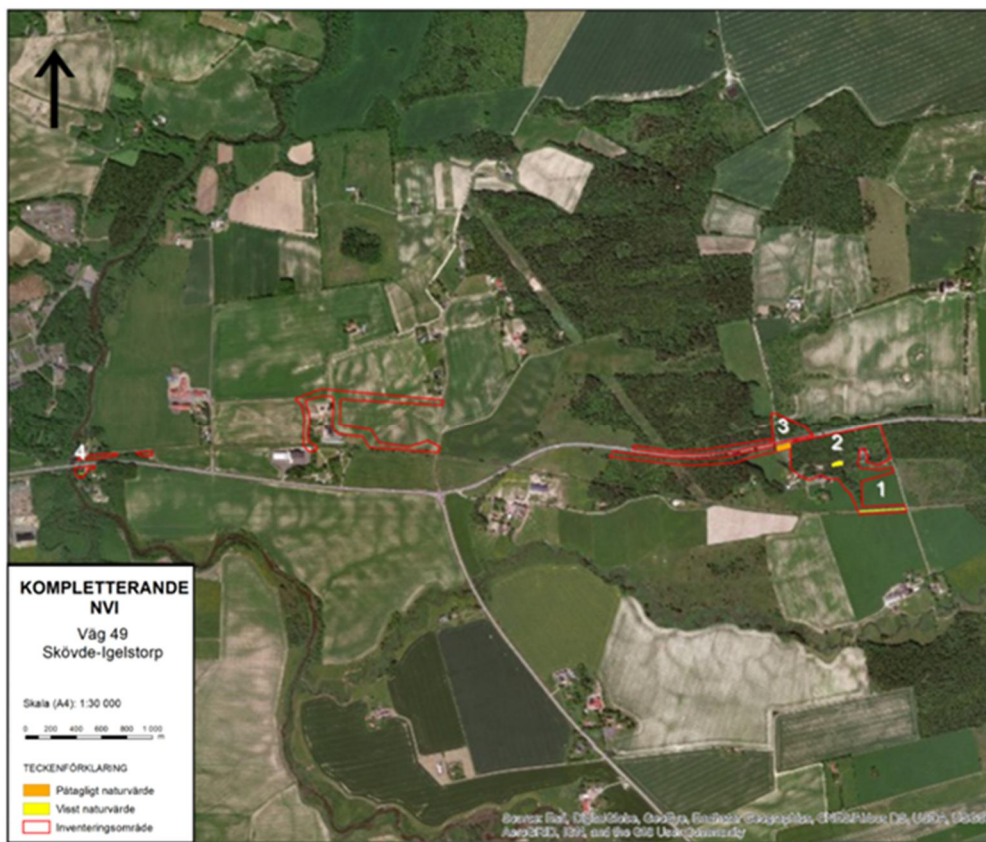


RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING

UPPDRAGSNUMMER 12703888-300

KOMPLETTERANDE INVENTERING OCH BEDÖMNING AV NATURVÄRDE VID VÄG 49, SKÖVDE - IGELSTORP



RAPPORT

2019-11-26

Sweco Environment AB

FÖRFATTARE: JOHANNA EK
GRANSKAD AV: PETER RODHE

Ändringsförteckning

VER.	DATUM	SIGN	GRANSKAD	GODKÄND
Utkast	2019-10-25	SEJEOK		
Rapport	2019-10-29	SEJEOK	2019-10-28	SERODP

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Bakgrund och syfte	2
1.2	Lokalisering och avgränsning	2
2	Utförande	4
3	Metod	4
3.1	Naturvärdesinventering SIS standard	4
3.2	Naturvårdsarter	5
4	Resultat	5
4.1	Allmän beskrivning av området	5
4.2	Tidigare naturvärden och områdesskydd	6
4.3	Värdeobjekt från fältinventeringen	6
4.3.1	Naturvärdesobjekt	6
4.3.2	Objekt med generellt biotopskydd	7
4.4	Artfynd	7
4.4.1	Inrapporterade artfynd från Artportalen.se	7
4.4.2	Skyddade arter från fältinventering	7
4.4.3	Invasiva arter från fältinventering	7
4.5	Identifiering av hinder för placering av faunabro gällande naturvärden	8
5	Referenser	9
	Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar	10
	Bilaga 2 – Artfynd	24

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Trafikverket har för avsikt att utföra trafikförbättrande åtgärder längs med väg 49 på sträckan Skövde – Igelstorp. Åtgärderna omfattar ombyggnation av väg 49 till mötesfri landsväg med 2+1 körfält samt anläggande av två parallellvägar för angöring till fastigheter samt för gång- och cykeltrafik. Åtgärderna syftar till att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på sträckan.

Som ett underlag till vägplanen har Sweco fått i uppdrag att utföra en kompletterande naturvärdesinventering i områdena som är planerade att utgöra enskilda infartsvägar till väg 49 samt att utvärdera om det finns några hinder gällande naturvärden i utpekade stråk (inventeringsområde 3–4, se Figur 1) för placering av faunabro. Övriga områden runt väg 49 som påverkas av byggnationen av den allmänna vägen naturvärdesinventerades i juni 2018 (Sweco Enviroment, 2019). Syftet med naturvärdesinventeringar är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och bedöma deras naturvärde.

1.2 Lokalisering och avgränsning

Inventeringsområdena för denna rapport ligger i Skövde kommun, Västra Götalands län och har avgränsats utifrån möjlig exploateringsyta. Inventeringen omfattar åtta avgränsade inventeringsområden i varierande storlek, från bron över Ösan närmast Skövde i väster till och med Erikstorp i öst, samt två alléer öster om investeringsområdena vid Halvarstorp och Sventorps kyrka. Se i Figur 1 inventeringsområdenas samt alléernas läge och avgränsning. Det inventerade områdena är sammanlagt ca 14 ha. Inventeringsområde 1–2 och 5–8 har naturvärdesinventerats i fält. Medan inventeringsområdena 3 och 4 enbart inventerats för att identifiera eventuella naturvärden som kan påverka placering av faunabro längs sträckan.



Figur 1. Det åtta inventeringsområdena ligger i anslutning till väg 49 och är tänkt att användas som ytor för anläggning av enskilda infartsvägar till väg 49.

2 Utförande

Inventeringsområdena samt den västligaste allén besöktes i fält den 17:e oktober 2019, av Johanna Ek och John Rolander Borlid. Kartframställning har gjorts av Johanna Ek. Rapporten har författats av Johanna Ek. Rapporten har granskats av Peter Rodhe.

3 Metod

3.1 Naturvärdesinventering SIS standard

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt svensk standard (SS199000:2014) "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning" med tillhörande teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014). Ett flertal vägledande dokument och handböcker har använts i bedömningen med hänvisning till den litteratur som tas upp i standardmetodiken.

Inventeringen gjordes på *fältnivå* med detaljeringsgrad *detalj* och med följande tillägg:

- Naturvärdeklass 4
- Generellt biotopskydd
- Detaljerad redovisning av artförekomst

Detaljeringsgrad *detalj* innebär att alla naturvärdesobjekt större än 10 m², alternativt linjeformade objekt som är minst 10 m långa och 0,5 m breda, har identifierats. Naturvårdsarter redovisas på karta med en noggrannhet på 10 m till 100 m.

Naturvärdet har bedömts i fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4).

- Naturvärdesklass 1 Högsta naturvärde - störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 2 Högt naturvärde - stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 3 Påtagligt naturvärde - påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 4 Visst naturvärde - positiv betydelse för biologisk mångfald

Bedömningar grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om området. Innan fältinventeringen inhämtades kunskap om området från ortofoton, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och Artportalen.

Vid inventeringen noterades naturtyp, dominerande vegetation i träd-, busk-, fält-, och bottenstikt samt naturvårdsarter (se definition i 3.2 Naturvårdsarter). Utöver det noterades övriga observationer som bedöms kunna vara av intresse eller betydelse för naturvärdesbedömning.

I den fortsatta texten märks rödlistade arter med den hotkategori de tillhör: nära hotad (NT), sårbar (VU), stark hotad (EN), akut hotad (CR) och nationellt utdöd (RE).

3.2 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter har använts som ett underlag vid klassificering av ett områdets naturvärde. Definitionen av naturvårdsarter har hämtats från svensk standard för naturvärdesinventering (SS 199000:2014). Naturvårdsarter omfattar juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter och signalarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell natura 2000-naturtyp enligt EU:s Art- och habitatdirektiv (92/43/EEG). Arter som i rapporten benämns som naturvårdsarter markeras med följande beteckningar:

S - Skogsstyrelsens signalart

s - slåtterindikator enligt Trafikverkets metodik för artrika vägkanter

N - nyckelart enligt Trafikverkets metodik för artrika vägkanter

T - torrbacksart enligt Trafikverkets metodik för artrika vägkanter

K - kalkgynnad enligt Trafikverkets metodik för artrika vägkanter

F- fridlyst enligt Artskyddsförordningen

De arter som enligt Trafikverkets metodik för artrika vägkanter markeras med index¹ för klass 1-arter, index² för klass 2-arter och index³ för klass 3-arter.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av området

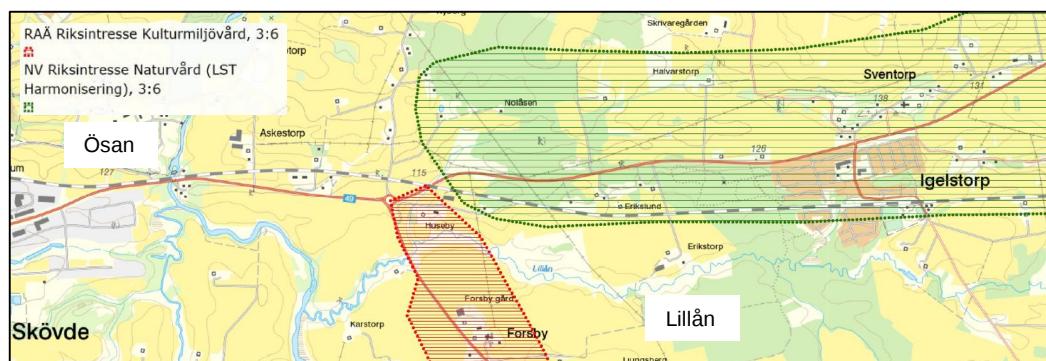
Landskapet i Skövde, Västra Götalands län, karakteriseras av Götalands slättlandskap. Mellan Skövde och Tibro finns en slättbygd med markanta randmoräner som ligger i olika parallella stråk orienterade i öst-västlig riktning. Slättlandskapet karakteriseras av flacka och uppodlade områden. Naturmiljön består omväxlande av åker- och betesmark och mindre skogspartier. Genom landskapet meandrar vattendragen Ösan och Lillån. Vegetationen längs med de vattendragen utgör gröna stråk i det för övrigt huvudsakligen öppna jordbrukslandskapet.

Trädvegetationen inom inventeringsområdet består främst av lövträd. Förekommande skogsområden bedöms främst ha triviallövskogskaraktär, där björk och asp är de dominerande trädslagen. Vissa mindre skogspartier utgörs även av ung granskog.

De i inventeringsområdet förekommande naturtyper är åkermark, ängs- och betesmark, skog och träd, igenväxningsmark, infrastruktur och bebyggd mark.

4.2 Tidigare naturvärden och områdesskydd

De östra inventeringsområdena 1–4 (se Figur 1) ingår i ett riksintresse för naturvård, Sventorp (ID: NRO 14088). Områdets värde bedöms bestå av ändmoräner i det mellansvenska ändmoränstråket.



Figur 2. Områden som omfattas av Riksintresse Kulturmiljövård och Riksintresse Naturvård. Kartan är hämtad från Länsstyrelsens WebbGIS.

Vattendraget Ösan ligger i direkt anslutning till inventeringsområdena 6 och 7. Ån utgör en egen vattenförekomst, så som Lillån som rinner söder om inventeringsområdena. Båda vattendrag har måttlig ekologisk status enligt senaste statusbedömning 2017. Lillån uppnår ej god kemisk status, Ösans kemiska status är ej klassad.

4.3 Värdeobjekt från fältinventeringen

4.3.1 Naturvärdesobjekt

Alla naturvärdesobjekt redovisas med beskrivning, naturvärdesklass och tillhörande foto i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar. I det inventerade områdena identifierades ett objekt med naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde och tre objekt med naturvärdesklass 4, visst naturvärde.

Identifierade naturvärdesobjekt, redovisas i Tabell 1. Sammanställning av naturvärdesobjekt (se även Figur 3-Figur 5 i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar), nedan samt i Figur 3-Figur 5 i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar med detaljbeskrivning, motivering av klassning samt karta och foto.

Tabell 1. Sammanställning av naturvärdesobjekt (se även Figur 3-Figur 5 i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar).

Objekt ID	Lokalnamn	Naturtyp	Biotop	Naturvärdesklass
4.15.	Östra banvallen	Infrastruktur och bebyggd mark	Banvall	4, visst naturvärde
4.16.	Privat sandtag	Täkt och upplag	Sandtag	4, visst naturvärde

4.17.	Torräng intill vägkant	Äng och betesmark	Torräng	3, påtagligt naturvärde
4.18.	Äldre lindar intill Ösan	Park och trädgård	Äldre träd	4, visst naturvärde

4.3.2 Objekt med generellt biotopskydd

Totalt identifierades sex områden som omfattas av generellt biotopskydd. Identifierade biotopskydd redovisas i Tabell 2 nedan samt Figur 10-Figur 12 i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar med detaljbeskrivning, foto och karta.

Tabell 2. Sammanställning av objekt med generellt biotopskydd (se även Figur 10-Figur 12 i Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar).

Objekt ID	Lokalnamn	Typ	Bedömning
12	Allé vid Sventorp kyrka	Allé	Säker
13	Allé vid Halvarstorp	Allé	Säker
14	Åkerholme vid banvall 1	Åkerholme	Säker
15	Åkerholme vid banvall 2	Åkerholme	Säker
16	Småvatten öster om Asketorp 1	Småvatten	Säker
17	Småvatten öster om Asketorp 2	Småvatten	Säker

4.4 Artfynd

4.4.1 Inrapporterade artfynd från Artportalen.se

Inga tidigare artfynd fanns registrerade inom inventeringsytorna. Se huvudrapport för artfynd i närområdena till väg 49 (Sweco Enviroment, 2019).

4.4.2 Skyddade arter från fältinventering

Sånglärka (NT) och ängsbiplärka (NT), som är fridlysta enligt Artskyddsförordningen (2007:845), observerades vid inventeringen. Punkter för rödlistade arter redovisas i Figur 19-Figur 21. Inga andra rödlistade eller skyddade arter påträffades vid inventeringen.

4.4.3 Invasiva arter från fältinventering

Flera noteringar gjordes av de invasiva arterna blomsterlupin och kanadensiskt gullris. Arterna bidrar negativt till biologisk mångfald och vägkanter/banvallar utveckling. Där den växer behöver masshanteringen anpassas i byggskedet för att förhindra ytterligare spridning. Platser med invasiva arter redovisas i Figur 19-Figur 21.

4.5 Identifiering av hinder för placering av faunabro gällande naturvärden

Inga hinder i form av naturvärden för tänkt placering inom den västra delen av inventeringsområden 3 och 4 identifierades under fältbesöket. Varken naturvärdeobjekt, generella biotopskydd eller skyddsvärda arter hittades här. I den östligaste delen av inventeringsområde identifierades dock ett naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde (se Figur 4), om ytan påverkas av tänkt byggnation kan hänsyns behövas tas.

5 Referenser

Artportalen uttag av observerade arter samt skyddade och rödlistade arter,
www.artportalen.se (uttag den 2019-10-25)

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor – Värdefulla skogsmiljöer
<http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>

Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Swedish Standards Institute.

Sweco Enviroment. (2019). Inventering och bedömning av naturvärde vid väg 49 sträckan Skövde - Igelstorp. Sweco Enviroment.

Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (MVI)- Komplement till SS 1990000. Swedish Standards Institute.

Trafikverket (2012) arbetsmetod för inventering och identifiering av artrika vägkanter – Region väst, TRV 2012:149

Vatteninformationssystem Sverige <http://viss.lansstyrelsen.se/>

Bilaga 1 – Objektsbeskrivningar

Naturvärdesobjekt



Figur 3. Översiktskarta på naturvärdesobjekt identifierade i fält vid den kompletterade naturvärdesinventeringen 2019-10-17.

10(26)

RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING
2019-11-26
RAPPORT



Figur 4. Detaljkarta på naturvärdesobjekt 15–17, inom inventeringsområdena 1 och 3.



Figur 5. Detaljkarta på naturvärdesobjekt 18, inom inventeringsområde 6.

15. Östra banvallen

Objekt-ID: 4.15

Naturtyp: Infrastruktur och bebyggd mark

Biotop: Banvall

Beskrivning: Objektet utgörs av en gammal nedlagd banvall. Visst biotopvärde finns knutet till det sandiga materialet i banvallen. Viss ruderalmarksflora finns med arter som liten blåklocka och gråfibbla. Det främsta naturvärdet är de öppna gruspartierna som har värde för grävande insekter.

Naturvårdsarter: -

Naturvärdesklass: 4, Visst naturvärde

Motivering: Genom förekomst av öppna sandblottor i kombination med viss ängsflora bedöms objektet hålla visst biotopvärde. Inga naturvårdsarter har noterats och artvärdet bedöms därmed som lågt. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla visst naturvärde. Då objektet saknar artvärde men innehar nyckelstrukturer enligt Trafikverkets standard (Trafikverket, 2012).

Längdmätning/position: 3/300



Figur 6. Naturvärdesobjekt 1, Östra banvallen.

16. Privat sandtag

Objekt-ID: 4.16

Naturtyp: Tåkt och upplag

Biotop: Sandtag

Beskrivning: Objektet utgörs av ruderatmark/ett privat sandtag med öppna sandblottor och spår av insektshål.

Naturvårdsarter: Gråfibbla² och rölrika²

Naturvärdesklass: 4, Visst naturvärde

Motivering: Genom förekomst av blottad sand bedöms objektet hålla visst biotopvärde. Objektet bedöms hålla lågt artvärde då ytan inte innehåller några naturvårdsarter i betydlig mängd. Insektshål noterades i sanden. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla visst naturvärde. Då objektet saknar artvärde men innehar nyckelstrukturer. Övriga arter som förekommer är gråbo och den invasiva arten kanadensiskt gullris.

Längdmätning/position: 3/125



Figur 7. Naturvärdesobjekt 2, Privat sandtag

17. Torräng intill väg 49

Objekt-ID: 4.17

Naturtyp: Äng och betesmark

Biotop: Torräng

Beskrivning: Objektet utgörs av en gammal åkermark som vid inventeringstillfället låg i träda. Av markskiktet att döma har marken inte brukats på ett flertal år. Objektet angränsar även till det tidigare utpekade objektet 4.7 (Sweco Enviroment, 2019) med likartade utpekade värden och artsammansättning.

Naturvårdsarter: Blåmunkar^{1T}, gullris², röllika², gråfibbla^{2, T} och kråkvicker³ m.m.

Naturvärdesklass: 3. Påtagligt naturvärde

Motivering: Genom förekomst av mager jord och rikblommighet i ett annars örtfattigt landskap bedöms objektet hålla visst biotopsvärde. På grund av den goda förekomsten av flera blommande växter bedöms objektet hålla visst artvärde.

Längdmätning/position: 2/950



Figur 8. Åkermark i träda intill väg 49.

14(26)

RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING
2019-11-26
RAPPORT

18. Äldre lindar intill Ösan

Objekt-ID: 4.18

Naturtyp: Park och trädgård

Biotop: Äldre träd

Beskrivning: Objektet utgörs av tre äldre lindar längs bostadshus. Två av träden har dubbelstam och samtliga ingår i en trädgårdsavgränsning.

Naturvårdsarter: -

Naturvärdesklass: 4, Visst naturvärde

Motivering: Objektet bedöms ha visst naturvärde då det utgörs av äldre ädellövträd. Visst värde har även objektet för pollinerande insekter då träden är blommande. Objektet bedöms dock ha lågt artvärde på grund av avsaknad av naturvårdsarter. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla visst naturvärde.'

Längdmätning/position: 0/200



Figur 9. Äldre lindar intill Ösan.

Generellt biotopskydd



Figur 10. Översiktskarta över identifierade objekt med generellt biotopskydd från fältinventeringen 2019-10-17.

16(26)

RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING
2019-11-26
RAPPORT



Figur 11. Detaljkarta över de två alléerna (objekt 12 och 13) med generellt biotopskydd öster om inventeringsområdena.



Figur 12. Detaljkarta på objekt 14-17 inom inventeringsområde 5.

12. Allé vid Svenstorp kyrka (ej inventerad i fält)

Öster ut från inventeringsområdet vid infarten till Svenstorp kyrka växer en allé som utgörs av 22 träd. Allén är inte inventerad i fält men art- och statusinventerad via Google maps streetview funktion. Totalt 22 träd ingår i allén, elva björkar, sex aspar, två almar (CR), en lind, en ask (EN) samt en av okänd art. Almarna står i de två nordligaste positionerna av allén. Många av träden i allén har måttlig till dålig vitalitet.

Längdmätning/position: 4/825



Figur 13. Allé vid Svenstorp kyrka

13. Allé vid Halvarstorp

Allé längs enskild väg bestående huvudsakligen av björk med inslag av ett fåtal övriga trädslag. Totalt består allén av 86 träd. På östra sidan är träden fördelade på 39 björk, två lönn, en sälg, en asp, en gran samt två döda björkar. Västra sidan består av 38 björk, två rönn, en lönn, en gran, ett enträd och ett fågelbär samt en död björk och en stubbe. En stor lucka finns på västra sidan av allén och syns i Figur 11. Träden är i huvudsak vuxna men utgörs inte av äldre träd. Ganska rik påväxt av triviala epifytiska mossor och lavar. Allén är förlängningen av utpekad objekt 5 med biotopskydd i huvudrapporten (Sweco Enviroment, 2019).

Längdmätning/position: 3/625



Figur 14. Allé vid Halvartorp med generellt biotopskydd, se även objekt 5 med generellt biotopskydd i huvudrapporten (Sweco Enviroment, 2019).

14. Åkerholme vid banvall 1

Åkerholmen gränsar mot gammal nedlagd banvall åt söder och är därmed inte helt omgärdad av jordbruksmark men bedöms ingå i biotopskyddet av länsstyrelsen in Västra Götaland. På objektet växer lövsly och en solitär tall. Björklåga och en större stensättning finns även på åkerholmen. Stensättningen är registerad i RAÄ.

Längdmätning/position: 1/500



Figur 15. Åkerholme öster om Asketorp intill banvall.

15. Åkerholme vid banvall 2

Åkerholmen gränsar mot gammal nedlagd banvall åt söder och är därmed inte helt omgärdad av jordbruksmark men bedöms ingå i biotopskyddet av länsstyrelsen i Västra Götaland. Objektet består av lövsly och upplagda stenar, bestånd av kanadensiskt gullris finns.

Längdmätning/position: 1/300



Figur 16. Åkerholme öster om Asketorp intill banvall.

16. Småvatten öster om Asketorp 1

Småvattendamm intill ett annat småvatten i omgivande odlingslandskap. Den södra dammen är relativt nyanlagd, lutning på strandbrinken är hög och därmed mindre gynnsamt för groddjur.

Längdmätning/position: 1/175



Figur 17. Småvatten i odlingslandskap.

17. Småvatten öster om Asketorp 2

Småvattendamm i jordbrukslandskap, ca 60 kvm. Kring dammen växer bredkaveldun och i dammen gäddnate. Lutning på strandbrinken är ganska hög men bedöms ha visst värde för groddjur.

Längdmätning/position: 1/175



Figur 18. Småvatten i odlingslandskap med visst värde för groddjur.

Bilaga 2 – Artfynd



Figur 19. Översiktskarta över den detaljerade artredovisningen från fältbesöket 2019-10-17.

24(26)

RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING
2019-11-26
RAPPORT



Figur 20. Detaljkarta på detaljerad artredovisning i inventeringsområde 1–4.



Figur 21. Detaljkarta på detaljerad artredovisning i inventeringsområde 5–8.

26(26)

RAPPORT KOMPLETTERANDE NATURVÄRDESINVENTERING
2019-11-26
RAPPORT